

**Op weg naar netto nul:
kijk verder dan uw neus lang is!**

Het aantal overheden, bedrijven en financiële instellingen met een netto nul klimaatdoel groeit gestaag. Veel investeerders beseffen zich dat de klimaattransitie zal leiden tot materiële marktverschuivingen waar ze zich op moeten voorbereiden. Maar veel investeerders zien ook dat zij een sleutelrol spelen om de klimaattransitie te stimuleren.

INLEIDING

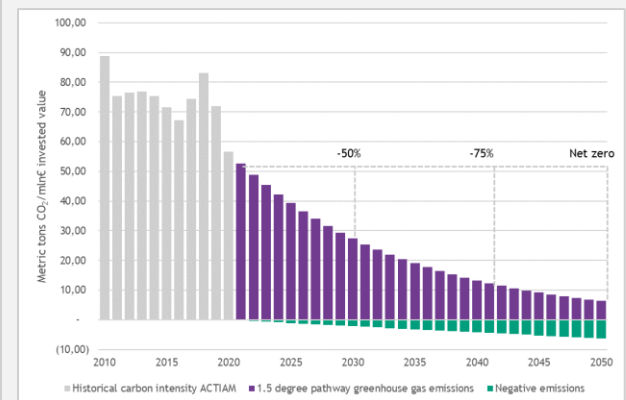
Investeerders die deze rol al langer onderkennen en al vroegtijdig klimaatdoelen hebben geformuleerd, laten zien dat het mogelijk is om grote reducties van broeikasgasemissies in portefeuilles te realiseren zonder in te boeten op financiële resultaten. Zo heeft ACTIAM de scope 1 en 2 CO₂-intensiteit van haar portefeuilles de afgelopen 10 jaar weten te reduceren met meer dan 35%. Als je deze bemoedigende resultaten van de voorlopers legt naast de mondiale trend van broeikasgasemissies, wordt echter snel duidelijk dat de wereld als geheel nog niet de goede kant op beweegt. Sterker nog, we zijn nog mijlenver verwijderd van het internationale doel van een gemiddelde temperatuurstijging van 1.5°C.

Wat dat betreft biedt het hoop dat steeds meer overheden en bedrijven zich committeren aan een netto nul klimaatdoel. Ook voor investeerders is nu het moment aangebroken om zich een dergelijk doel te stellen en om een strategie uit te werken om dit doel te bereiken. Inmiddels is het voldoende duidelijk welke instrumenten investeerders kunnen inzetten om zo'n doel te behalen. In dit artikel bespreken we kort dat de focus van veel investeerders goed is, maar dat het belangrijk is verder te kijken dan de energietransitie. Een netto nul klimaatdoel vraagt om meer dan hernieuwbare energie en energie-efficiëntie, iets waar investeerders ook op moeten voorsorteren.

ACTIAM's netto nul klimaatdoel

ACTIAM heeft als doel om de netto broeikasgasuitstoot van haar investeringen uiterlijk in 2050 te reduceren naar nul. Dit is niet alleen om de doelen van het Klimaatakkoord van Parijs te kunnen behalen zodat de opwarming van de aarde niet hoger uitvalt dan 1.5 graden Celsius. Het is ook van belang om de klimaatrisico's van de investeringen te beheersen. Aangezien de beschikbare ruimte om een sterkere opwarming te voorkomen snel minder wordt, is het belangrijk om de eerstkomende 10 jaar een snelle reductie te realiseren. Daarom kiest ACTIAM als tussendoel een reductie van 50% in 2030 en van 75% in 2040 ten opzichte van 2020. ACTIAM heeft [een duidelijke strategie](#) hoe deze doelstelling kan worden behaald.

Traject vermindering broeikasgasemissies ACTIAM

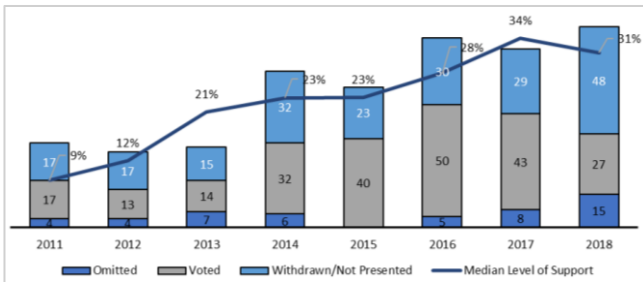
Bron: ACTIAM

FOCUS OP ENERGIE-EFFICIËNTIE EN HERNIEUWBARE ENERGIE

Investeerders met een netto nul klimaatdoel, focussen veelal op het stimuleren van energie-efficiëntie en hernieuwbare energie. We zien dit duidelijk terug in de wijze waarop investeerders bedrijven hierop aanspreken. Individuele investeerders of collectieve initiatieven zoals de CDP en Climate Action 100+ spreken honderden bedrijven erop aan om klimaatdoelen te formuleren en een strategie voor de energietransitie te ontwikkelen. Ook het aantal klimaatresoluties bij jaarlijkse aandeelhoudersvergaderingen neemt de afgelopen jaren snel toe en steeds meer investeerders werken samen om bedrijven ertoe aan te zetten stappen te zetten (bijvoorbeeld www.sayonclimate.org).

Hoewel veel resoluties nog niet worden aangenomen, stijgt het aantal vóór-stemmers wel snel. Ook wordt steeds duidelijker dat veel resoluties niet in stemming gebracht hoeven te worden, omdat bedrijven de aanbevelingen al overnemen. Het is goed dat investeerders hier zo veel aandacht aan geven. Maar het is belangrijk om ook te kijken naar andere, mogelijk impactvolle marktontwikkelingen die samenhangen met klimaatverandering en die aanzienlijk minder aandacht krijgen van investeerders en de media. We noemen hieronder drie ontwikkelingen.

Aantal klimaatresoluties in de Verenigde Staten

Bron: Horster en Papadopoulos, 2019.¹

ONTWIKKELING 1: KANSEN OM SYSTEEMRISICO'S VAN DE ENERGIETRANSITIE TE REDUCEREN

Veel schone technologieën kunnen al concurreren met oude, vervuilende technieken. Een greep uit de recente ontwikkelingen: zonne- en windenergie concurreert al met elektriciteit uit fossiele bronnen, de prijs van elektrische auto's daalt snel onder andere door de daling van accuprijzen², waterstof wordt goedkoper en de kosten van chemische recycling van plastics dalen snel waardoor minder olie en gas nodig zal zijn voor nieuw plastic. Deze voorbeelden laten zien dat producenten niet in hun eentje de benodigde doorbraken in de markt kunnen realiseren. Het vraagt om infrastructuur en om samenwerking tussen ketenpartijen en met overheden.

- Dow Chemicals en ArcelorMittal kunnen in Zeeland en Vlaanderen de overstap maken naar waterstof, mits de aanvoer is veiliggesteld³. Orsted ontwikkelt hiervoor plannen, maar moet voor de benodigde infrastructuur samenwerken met overheden en havenbedrijven.
- Nu overheden strengere uitstootnormen afkondigen voor auto's en ook autoproducenten aankondigen de productie van benzine- en dieselauto's uit te faseren, komt de vraag of bedrijven op tijd voldoende laadcapaciteit kunnen aanleggen. Producenten van laadinfrastructuur zullen de komende jaren naar verwachting hard groeien⁴.
- Chemisch recyclen wordt steeds goedkoper en leidt in potentie tot minder vraag naar olie en gas voor nieuw plastic. Dit vraagt om samenwerking met afvalbedrijven en overheden om een circulaire plastics keten op te zetten. Plasticsproducenten zoals Amcor, Berry Global en Sealed Air investeren in chemische recycling en in afvalinzameling met supermarkten zoals Tesco, afvalverwerkers zoals Suez en Veolia en overheden. Huidige regels rondom het gebruik van gerecycled plastic voor voedselverpakkingen of internationaal transport van plastics werken echter belemmerend en houden de status quo in stand.

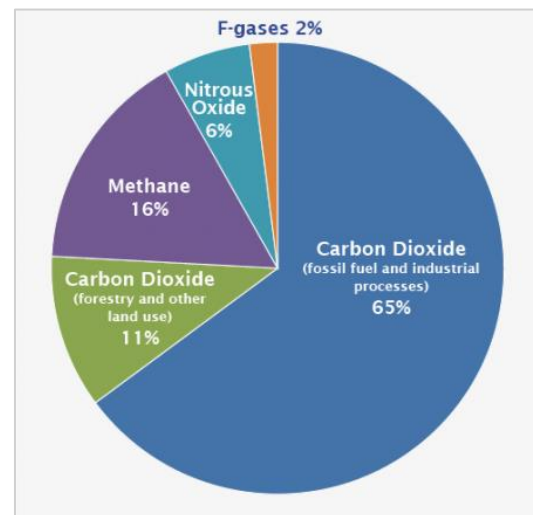
1 Forster, M. en K Papadopoulos (2019). Climate change and proxy voting in the U.S and Europe. Harvard Law School Forum on Corporate Governance. Zie: Climate Change and Proxy Voting in the U.S. and Europe (harvard.edu)
 2 Cole, W. and A.W. Frazier (2020). Cost projections for utility-scale battery storage. National Renewable Energy Laboratory. Cost Projections for Utility-Scale Battery Storage: 2020 Update (nrel.gov)
 3 Financieel Dagblad, 31 maart. Ørsted zet in op waterstof, zowel in Zeeland als in Denemarken (fd.nl)

Bovenstaande voorbeelden laten zien dat bedrijven het niet alleen kunnen. Het vraagt aanpassingen van regelgeving, samenwerking tussen ketenpartijen, nieuwe infrastructuur en grootschalige investeringen. De kansen voor investeerders om bij te dragen aan de energietransitie zijn legio, maar grote doorbraken wachten vaak op systeemveranderingen. Aangezien investeerders contacten hebben bij alle relevante partijen, kunnen zij katalyserend optreden en tegelijkertijd profiteren van verwachte groei.

ONTWIKKELING 2: ER IS EEN REVOLUTIE GAANDE IN DE LANDBOUWKETEN

Hoewel het verbeteren van energie-efficiëntie en de overstap naar hernieuwbare energie al een uitdaging van wereldformaat is, is het niet voldoende. Fossiele brandstoffen dragen voor ongeveer tweederde deel bij aan de totale uitstoot van broeikasgassen. Een aanzienlijk deel van de overgebleven uitstoot komt via onze voedselketen: door intensief landgebruik, ontbossing, ontwatering van veengebieden, veeteelt, kunstmestgebruik, overbevissing en schadelijke visserijmethoden. Hoewel de demografische ontwikkeling nog steeds zal leiden tot een toenemende vraag naar vlees, voedsel en soft commodities⁵, zien we langzaam maar zeker al wel de contouren van veranderingen die de markt flink kunnen opschudden.

Verdeling van mondiale broeikasgasemissies

Bron: IPCC (2014)⁶

4 Financial Times, 18 Januari 2021. EV charging groups race to meet UK's 2030 petrol and diesel car sales ban | Financial Times (ft.com), Financial Times, 17 maart 2021. Vehicle chargers follow Wall Street buzz to plug into Spacs | Financial Times (ft.com)
 5 OECD, FAO (2020). Agricultural Outlook 2020-2029. OECD
 6 IPCC (2014). AR5 Climate Change 2014 - mitigation of climate change. AR5 Climate Change 2014: Mitigation of Climate Change – IPCC

Bij verschillende aan de landbouw gerelateerde bedrijven is een verschuiving naar een meer dienstengerichte aanpak zichtbaar; van een productgericht naar een informatiegerichte aanpak. Bijvoorbeeld Bayer werkt aan plannen om landbouwbedrijven niet zo zeer te laten betalen per ton gewasbeschermingsmiddelen, maar ze te helpen bij precisiegebruik, rekening houdende met weers- en bodemomstandigheden (wat leidt tot minder watervervuiling en gezondheidsrisico's). Een familiebedrijf als Lely kiest ervoor om niet alleen melkrobots en voeder machines te verkopen, maar om via data-analyse de hoeveelheid en kwaliteit van het voer te laten aansluiten bij de behoefte van de koe (wat leidt tot betere melk en minder methaanuitstoot). Ook landbouwmachineproducenten als John Deere en AGCO helpen boeren om op basis van landbouwdata hun machines efficiënter in te zetten met precisielandbouw.

Ook zijn er inmiddels ook aanbieders van drones waarmee het gebruik van irrigatiewater en gewasbeschermingsmiddelen beter wordt afgestemd op de behoeftes van gewassen. Al deze veranderingen leiden tot minder landbouwgerelateerde emissies van broeikasgassen en bieden aantrekkelijke kansen voor investeerders.

Daarnaast zien we ook vleesverwerkers stappen zetten. De veeteeltsector staat zeker in westerse landen onder druk vanwege de bijdrage aan methaanuitstoot, nitraatuitstoot en ontbossing; drie belangrijke veroorzakers van klimaatverandering. De recente acquisitie van Vivera door JBS past in een rij van overnames van producenten van vleesvervangers door traditionele vleesverwerkers. Andere voorbeelden zijn de overname van De Vegetarische Slager door Unilever en investeringen van Bell Group in Mosa Meat en Hilcona. Deze overnames laten een verandering in denken zien bij de vleesindustrie. In veel westerse landen zijn vleesvervangers een groeimarkt. ING Bank schat een omzetgroei van € 4,4 miljard euro in 2020 naar € 7,5 miljard euro in 2025⁷, terwijl de groeiverwachtingen van de vleessector beperkt is⁸, mede door de toenemende druk op de sector om hun bijdrage aan klimaatverandering te verminderen. Met deze overnames bereiden vleesverwerkers zich voor op onvermijdelijke marktveranderingen en verminderen zo ook risico's voor investeerders.

ONTWIKKELING 3: EEN MARKT VOOR NATUUR EN BIODIVERSITEIT

Een derde ontwikkeling, hoewel nog klein, zijn investeringen in herbebossing en bodemrestoratie. Het merendeel van de klimaatscenario's gaat er van uit dat het niet mogelijk is om de uitstoot van broeikasgassen helemaal terug te brengen naar nul. Er zal een zekere uitstoot blijven. Om netto toch geen broeikasgassen uit te stoten is het belangrijk om de capaciteit van het ecosysteem om broeikasgassen op te slaan te vergroten.⁹

7 Europese markt voor vlees- en zuivelvervangers groeit naar 7,5 miljard euro in 2025 - ING - Kennis over de economie

8 OECD, FAO (2020). Agricultural Outlook 2020-2029. OECD

9 Zie Chapter 2 – Global Warming of 1.5 °C (ipcc.ch), en WEF_Consultation_Nature_and_Net_Zero_2021.pdf (weforum.org)

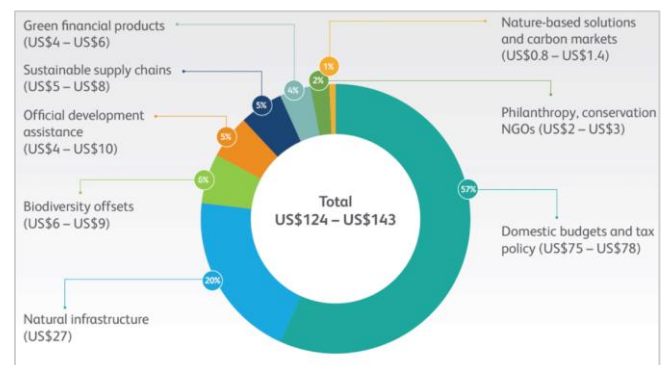
10 Zie bijvoorbeeld Kepler & Chevreux (2021) Offsetting emissions and Paris alignment

11 Zie The LEAF Coalition en Conservation Finance | Initiatives | WWF (worldwildlife.org)

Er zijn al tal van initiatieven waarbij bedrijven of consumenten hun uitstoot compenseren met zogenaamde *offsets*; zij betalen een bedrag per ton uitgestoten CO₂ waarmee bomen worden aangeplant¹⁰. Los van het feit dat er lang niet voldoende ruimte is om alle uitstoot te compenseren met nieuwe bossen, heeft deze markt ook grote problemen en zien velen het als greenwashing. Daarom is het goed om te zien dat langzaam maar zeker de markt voor “restoration finance” vorm begint te krijgen. Veel projecten zijn nog klein, waardoor het nog vooral terrein is van impact-investeerders en ontwikkelingsbanken. Maar internationale initiatieven zoals de LEAF-coalitie en “conservation finance”-oplossingen waar het Wereldnatuurfonds aan werkt, proberen dergelijke projecten geschikt te maken voor duurzame investeerders¹¹.

Daarnaast zijn er ook verscheidene kledingmerken die met “regenerative agriculture” proberen hun voetafdruk te verminderen door de capaciteit van het ecosysteem om broeikasgassen op te nemen te vergroten¹². Met dit soort stappen proberen deze bedrijven de toegenomen maatschappelijke druk om hun voetafdruk te verkleinen te pareren, om zo interessant te blijven voor duurzame investeerders. Dergelijke initiatieven zijn nog beperkt, maar de verwachting is wel dat de vernieuwing van de internationale biodiversiteitsdoelen van de UN Convention on Biological Diversity later dit jaar, leidt tot een toename van de investeringskansen in natuur en biodiversiteit.

Mondiale financiering van biodiversiteitsbescherming in 2019

Bron: Deutz et al. (2020)¹³

12 Zie Why Patagonia, Gucci, and Timberland are making a big bet on farming (fastcompany.com) of From farm to closet: How some brands are embracing regenerative production (fashionunited.com)

13 Deutz, A., Heal, G. M., Niu, R., Swanson, E., Townshend, T., Zhu, L., Delmar, A., Meghji, A., Sethi, S. A., and Tobin-de la Puente, J. 2020. Financing Nature: Closing the global biodiversity financing gap. The Paulson Institute, The Nature Conservancy, and the Cornell Atkinson Center for Sustainability.

NETTO NUL DOELSTELLING: VOLDOENDE MOGELIJKHEDEN VOOR INVESTEERDERS

Dit artikel laat zien dat oplossingen voor het tegengaan van klimaatverandering zich in snelle vaart ontwikkelen. Investeerders hebben inmiddels voldoende mogelijkheden om een netto nul klimaatdoel vorm te geven en marktveranderingen laten duidelijk zien dat de energietransitie in volle gang is. Het is echter van belang om verder te kijken dan naar de grootste gebruikers van fossiele brandstoffen. Er zijn een aantal klimaatgerelateerde ontwikkelingen gaande die nieuwe kansen bieden voor investeerders. Dit vraagt dat investeerders uit hun comfortzone stappen, om zo te helpen de benodigde systeemveranderingen op gang te brengen en te kunnen kapitaliseren op de stroom van veranderingen die daar uit voort komen. Ook zorgt de maatschappelijke druk op de landbouwketen ervoor dat nieuwe technologieën snel worden geadopteerd en een aantrekkelijke beleggingscategorie vormen. Daarnaast worden de barrières voor het investeren in natuur, wat tot voor kort nooit als serieuze investeringsoptie werd gezien, steeds lager door de introductie van nieuwe financieringsmodellen. Al deze ontwikkelingen vragen echter wel dat investeerders verder kijken dan hun neus lang is om kansen en risico's van deze ontwikkelingen in te kunnen schatten.

ACTIAM staat voor: actief en passief beheer, duurzame beleggingsstrategieën en impact investing. We gaan voor financieel resultaat, sociaal rendement én risicobeheersing. Met onze focus op duurzaamheid verlagen we structureel de risico's en verhogen we de kansen in onze beleggingsportefeuilles. We bedienen klanten via beleggingsfondsen en met mandaten; we leveren een keur aan oplossingen op maat.

Voor aandelenbeleggingen is onze doelstelling het behalen van een optimaal financieel en duurzaam rendement middels passieve en actieve oplossingen. Ons aandelenteam heeft een lange historie in duurzaam beleggen en behaalt een solide performance, zowel financieel als duurzaam. Al onze aandelenfondsen krijgen maar liefst vier sterren in de Morningstar rating (bron: Morningstar, december 2020). Het ACTIAM Global Equity Impact product krijgt ook nog eens vier Morningstar wereldbollen (globes) op het gebied van duurzaamheid! Niet voor niets zijn wij in 2019 uitgeroepen tot Winnaar Lipper Group Awards 'Equity Large'.

Ook voor onze obligatiebeleggingen voeren we een actief en passief vastrentend beleid met een vergaande ESG-integratie. We slagen erin om voor onze klanten over cycli heen een stabiel resultaat te behalen op de lange termijn. Het ACTIAM Duurzaam Euro Obligatiefonds krijgt vier sterren in de Morningstar rating (bron: Morningstar, december 2020).

Tot slot zijn wij trendsetter in impact investing. Al in 2007 en 2008 lanceerden we onze eerste institutionele fondsen in microfinanciering, ACTIAM Institutional Microfinance Fund I en II. Wij zijn sterk in het schaalbaar maken van beleggingsmogelijkheden in impactvolle thema's. In 2020 zijn wij door de lezers van Cash magazine uitgeroepen tot beste aanbieder van impactbeleggen en behaalden wij een topscore van 51 (van de 62) in een onderzoek uitgevoerd door Phenix GEMS.

Kijk wat onze [beleggingsoplossingen](#) voor u kunnen betekenen of ga rechtstreeks naar [onze fondsen](#).

ACTIAM beheert een vermogen van ruim € 57 miljard (ultimo maart 2021) en behoort daarmee tot de grootste tien Nederlandse vermogensbeheerders. Met robuuste (impact)strategieën en een solide performance trackrecord helpen wij u bij het behalen van uw doelstellingen. Wij bieden duurzame oplossingen aan verzekeraars, pensioenfondsen, banken en distributiepartners. We doen dat via actief en passief beheerde beleggingsfondsen en mandaten.

Lees meer [over ACTIAM](#) op onze website.

CONTACT

Marketing & Communicatie

☎ +31-20-543 6777

✉ marcom@actiam.nl

🌐 www.actiam.com

Disclaimer

ACTIAM N.V. (ACTIAM) streeft ernaar om nauwkeurige en actuele informatie uit betrouwbare bronnen te verstrekken. ACTIAM kan echter niet instaan voor de juistheid en volledigheid van de informatie die in deze presentatie wordt gegeven (hierna te noemen: de Informatie). De informatie kan technische of redactionele onnauwkeurigheden of typografische fouten bevatten. ACTIAM geeft geen garanties, expliciet noch impliciet, met betrekking tot de vraag of de Informatie juist, volledig of actueel is. ACTIAM NV is niet verplicht om de Informatie aan te passen of om onnauwkeurigheden of fouten te corrigeren. De Informatie is uitsluitend opgesteld voor informatiedoeleinden en is uitdrukkelijk geen aanbod (of uitnodiging) om: 1) te kopen of verkopen of anderszins te handelen in financiële instrumenten of andere beleggingsproducten; 2) deel te nemen aan een beleggingsstrategie; 3) een beleggingsdienst aan te bieden. De ontvangers van deze informatie kunnen geen rechten ontleen aan deze informatie. De informatie in deze presentatie is gebaseerd op historische gegevens en is geen betrouwbare bron voor het voorspellen van toekomstige waarden of koersen. De Informatie is vergelijkbaar met, maar mogelijk niet identiek aan de informatie die door ACTIAM voor interne doeleinden wordt gebruikt. ACTIAM garandeert niet dat de kwantitatieve opbrengsten / winsten of andere resultaten met betrekking tot de verstrekte informatie gelijk zullen zijn aan de potentiële winsten en resultaten volgens de prijsmodellen van ACTIAM. Het is niet toegestaan de Informatie tegen betaling te vermenigvuldigen, veeleenvoudigen, verspreiden, aan derden ter beschikking te stellen of voor commerciële doeleinden te gebruiken zonder voorafgaande uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van ACTIAM. De bespreking van risico's met betrekking tot informatie kan niet worden beschouwd als een volledige opsomming van alle terugkerende risico's. De hier vermelde informatie mag door de ontvanger niet worden geïnterpreteerd als zakelijk, financieel, beleggingsadvies, hedging-, handels-, juridisch, regulerend, fiscaal of boekhoudkundig advies. De ontvanger van de Informatie is zelf verantwoordelijk voor het gebruik van de Informatie. De beslissingen op basis van de Informatie zijn voor rekening en risico van de ontvanger. De Informatie is uitsluitend bedoeld voor professionele en institutionele beleggers in de zin van artikel 1: 1 van de Nederlandse Wet op het financieel toezicht (Wft) en is niet bedoeld voor US Persons zoals gedefinieerd in de United States Securities Act van 1933 en mag niet worden gebruikt voor het aantrekken van beleggingen of het inschrijven op effecten in landen waar dit niet is toegestaan door lokale toezichthouders of wet- en regelgeving.